

32011D0381

L 169/28

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

29.6.2011.

ODLUKA KOMISIJE**od 24. lipnja 2011.****o utvrđivanju ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš Europske unije za maziva***(priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 4447)***(Tekst značajan za EGP)**

(2011/381/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o znaku za okoliš EU-a ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 8. stavak 2.,

nakon savjetovanja s Odborom Europske unije za znak za okoliš,

budući da:

- (1) U skladu s Uredbom (EZ) br. 66/2010, znak za okoliš EU-a može se dodijeliti onim proizvodima koji tijekom čitavog životnog ciklusa imaju smanjeno štetno djelovanje na okoliš.
- (2) Uredbom (EZ) br. 66/2010 propisuje se da se posebna mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a utvrđuju prema skupinama proizvoda.
- (3) Odlukom Komisije 2005/360/EZ ⁽²⁾ utvrđena su ekološka mjerila i s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere za maziva koji važe do 30. lipnja 2011.
- (4) Ta su mjerila ponovno pregledana s obzirom na tehnološki napredak. Nova mjerila te s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere trebali bi vrijediti četiri godine od datuma donošenja ove Odluke.
- (5) Odluku 2005/360/EZ bi radi jasnoće trebalo zamijeniti.
- (6) Proizvođačima čijim je proizvodima dodijeljen znak za okoliš EU-a za maziva prema mjerilima koja su utvrđena Odlukom 2005/360/EZ trebalo bi omogućiti prijelazno razdoblje kako bi imali dovoljno vremena za prilagodbu svojih proizvoda revidiranim mjerilima i zahtjevima. Proizvođačima bi također trebalo odobriti podnošenje zahtjeva prema mjerilima utvrđenima u Odluci 2005/360/EZ ili prema mjerilima utvrđenima u ovoj Odluci, do prestanka važenja te Odluke.

- (7) Mjere predviđene ovom odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora uspostavljenog člankom 16. Uredbe (EZ) br. 66/2010,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Skupina proizvoda „maziva” obuhvaća sljedeće kategorije:

Kategorija 1: hidraulične tekućine i ulja za prijenos snage

Kategorija 2: masti i masti za statvene cijevi,

Kategorija 3: ulja za motorne pile, sredstva za odvajanje betona od kalupa, maziva za žičanu užad, ulja za statvene cijevi i druga protočna maziva

Kategorija 4: ulja za dvotaktne motore

Kategorija 5: ulja za industrijsku i brodsku opremu.

Članak 2.

Za potrebe ove Odluke vrijede sljedeće definicije:

- (1) „mazivo” znači preparat koji se sastoji od baznog ulja i aditiva;
- (2) „bazno ulje” znači maziva tekućina čija svojstva protočnosti, otpornosti na starenje, podmazivosti i protuhabanja, kao i njezina svojstva vezana uz suspendiranje onečišćujućih tvari, nisu poboljšana dodavanjem jednog ili više aditiva;
- (3) „tvar” znači kemijski element i njegovi spojevi u prirodnom stanju ili dobiveni bilo kojim proizvodnim procesom, uključujući i svaki dodatak potreban za očuvanje stabilnosti proizvoda kao i svako onečišćenje koje nastaje tijekom procesa, osim otapala koje se može odijeliti, a da ne utječe na stabilnost tvari niti mijenja njezin sastav;
- (4) „ugušivač” znači jedna ili više tvari u baznom ulju koje se koriste za ugušćivanje ili promjenu reoloških svojstava mazivog ulja ili masti;

⁽¹⁾ SL L 27, 30.1.2010., str. 1.⁽²⁾ SL L 118, 5.5.2005., str. 26.

- (5) „glavna komponenta” znači svaka tvar koja čini više od 5 % masenog udjela maziva;
- (6) „aditiv” znači tvar ili smjesa čije su glavne funkcije poboljšavanje svojstava protočnosti, otpornosti na starenje, podmazivosti i protuhabanja ili poboljšavanje suspendiranja onečišćujućih tvari;
- (7) „mast” znači kruta ili polukruta mješavina koji se sastoji od „ugušćivača” u tekućem mazivu, a može uključivati i druge sastojke koji daju posebna svojstva.

Članak 3.

Kako bi mu se dodijelio znak za okoliš EU-a za proizvode u skladu s Uredbom (EZ) br. 66/2010, proizvod mora pripadati skupini proizvoda „maziva” prema definiciji iz članka 1. ove Odluke i ispunjavati mjerila i s njima povezane zahtjeve u pogledu procjene i provjere koji su utvrđeni u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 4.

Ekološka mjerila za skupinu proizvoda „maziva” te s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere vrijede četiri godine od datuma donošenja ove Odluke.

Članak 5.

Za administrativne potrebe skupini proizvoda „maziva” dodjeljuje se brojčana oznaka „027”.

Članak 6.

Odluka 2005/360/EZ stavlja se izvan snage.

Članak 7.

1. Odstupajući od članka 6., zahtjevi za znak za okoliš EU-a za proizvode koji su obuhvaćeni skupinom proizvoda „maziva”, koji su podneseni prije datuma donošenja ove Odluke, ocjenjuju se u skladu s uvjetima utvrđenima Odlukom 2005/360/EZ.

2. Zahtjevi za znak za okoliš EU-a za proizvode koji su obuhvaćeni skupinom proizvoda „maziva”, koji su podneseni od datuma donošenja ove Odluke, ali najkasnije do 30. lipnja 2011., mogu se temeljiti na mjerilima koja su utvrđena Odlukom 2005/360/EZ ili na mjerilima koja su utvrđena ovom Odlukom. Ti zahtjevi ocjenjuju se u skladu s mjerilima na kojima su temeljeni.

3. Ako se znak za okoliš dodjeljuje na temelju zahtjeva ocijenjenog u skladu s mjerilima utvrđenima u Odluci 2005/360/EZ, taj znak za okoliš može se koristiti dvanaest mjeseci od datuma donošenja ove Odluke.

Članak 8.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 24. lipnja 2011.

Za Komisiju
Janez POTOČNIK
Član Komisije

PRILOG

OKVIR

Ciljevi mjerila

Cilj ovih mjerila je posebno promicanje proizvoda koji imaju smanjeno štetno djelovanje na vodu i tlo tijekom uporabe te sadrže veliki udio materijala biološkog porijekla.

MJERILA

1. Isključene ili ograničene tvari i smjese
2. Isključene određene tvari
3. Dodatni zahtjevi u pogledu toksičnosti za vodene organizme
4. Biorazgradivost i bioakumulacijski potencijal
5. Obnovljive sirovine
6. Minimalna tehnička svojstva
7. Informacije na znaku za okoliš EU-a

Zahtjevi u pogledu procjene i provjere

(a) Zahtjevi

Posebni zahtjevi u pogledu procjene i provjere navedeni su u svakom mjerilu.

Ako podnositelj zahtjeva mora dostaviti izvještaje, dokumentaciju, analize, izvješća o ispitivanjima ili druge dokaze o ispunjavanju mjerila, podrazumijeva se da oni mogu potjecati od podnositelja zahtjeva i/ili njegovih i/ili njihovih dobavljača itd., ovisno o slučaju.

Dobavljač aditiva, ugušćivača ili baznog ulja može nadležnom tijelu izravno dostaviti odgovarajuće podatke.

Ako je moguće, ispitivanja trebaju provesti laboratoriji koji zadovoljavaju opće zahtjeve norme EN ISO 17025 ili druge istovrijedne norme.

Prema potrebi se osim ispitnih metoda navedenih za svako mjerilo mogu koristiti i druge metode i norme, ako ih nadležno tijelo koje procjenjuje zahtjev prihvati kao jednakovrijedne.

Nadležna tijela mogu prema potrebi zatražiti prateću dokumentaciju te mogu izvršiti neovisne provjere.

Opća shema za ocjenjivanje bilo koje sastavne tvari u mazivnom proizvodu prikazana je u tablici 1.

(b) Pragovi mjerenja

Sve sastavne tvari koje su prisutne u masenom udjelu većem od 0,010 % i koje se namjerno dodaju i/ili stvaraju nakon bilo koje kemijske reakcije u mazivu za koje se podnosi zahtjev moraju biti nedvosmisleno navedene, pri čemu se navode njihovi nazivi i masene koncentracije te, prema potrebi, njihovi CAS i EC registarski brojevi.

Mjerila se primjenjuju kako slijedi:

- mjerila 1. točke (a), 6. i 7. za mazivo za koje se podnosi zahtjev,
- mjerila 1. točke (b) i 2. za svaku navedenu tvar prisutnu u masenom udjelu većem od 0,010 % i koje se namjerno dodaju ili stvaraju,
- mjerila 3., 4. i 5. za svaku navedenu tvar prisutnu u masenom udjelu većem od 0,10 % i koje se namjerno dodaju ili stvaraju.

Nadalje, ukupni maseni udio navedenih tvari na koje se ne primjenjuju mjerila 3. i 4. mora biti manji od 0,5 %.

MJERILA ZA DODJELU ZNAKA ZA OKOLIŠ EU-a

Mjerilo 1. – Isključene ili ograničene tvari i smjese

(a) Opasne tvari i smjese

U skladu s člankom 6. stavkom 6. Uredbe (EZ) br. 66/2010 o znaku za okoliš EU-a, proizvod ili njegovi dijelovi ne smiju sadržavati tvari (u bilo kojem obliku, uključujući nano oblike) koje ispunjavaju mjerila za razvrstavanje u razrede opasnosti s niže navedenim oznakama upozorenja ili R-oznakama u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ili Direktivom Vijeća 67/548/EEZ ⁽²⁾, niti tvari iz članka 57. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾. Niže navedene oznake upozorenja općenito se odnose na tvari. U slučaju nano oblika koji se namjerno dodaju proizvodu, usklađenost s ovim mjerilom mora se dokazati za bilo koju koncentraciju.

Popis oznaka upozorenja i R-oznaka:

Oznaka upozorenja ⁽¹⁾	R-oznaka ⁽²⁾
H300 Smrtonosno ako se proguta	R28
H301 Otrovno ako se proguta	R25
H304 Može biti smrtonosno ako se proguta i unese u dišni sustav	R65
H310 Smrtonosno u dodiru s kožom	R27
H311 Otrovno u dodiru s kožom	R24
H330 Smrtonosno ako se udiše	R26
H331 Otrovno ako se udiše	R23
H340 Može izazvati genetska oštećenja	R46
H341 Sumnja na moguće izazivanje genetskih oštećenja	R68
H350 Može uzrokovati rak	R45
H350i Može uzrokovati rak ako se udiše	R49
H351 Sumnja na moguće uzrokovanje raka	R40
H360F Može štetno djelovati na plodnost	R60
H360D Može naškoditi nerođenom djetetu	R61
H360FD Može štetno djelovati na plodnost. Može naškoditi nerođenom djetetu	R60; R61; R60-61
H360Fd Može štetno djelovati na plodnost. Sumnja na mogućnost štetnog djelovanja na nerođeno dijete	R60-R63
H360Df Može naškoditi nerođenom djetetu. Sumnja na moguće štetno djelovanje na plodnost	R61-R62
H361f Sumnja na moguće štetno djelovanje na plodnost	R62
H361d Sumnja na mogućnost štetnog djelovanja na nerođeno dijete	R63
H361fd Sumnja na moguće štetno djelovanje na plodnost. Sumnja na mogućnost štetnog djelovanja na nerođeno dijete	R62-63
H362 Može štetno djelovati na djecu koja se hrane majčinim mlijekom	R64
H370 Uzrokuje oštećenje organa	R39/23; R39/24; R39/25; R39/26; R39/27; R39/28
H371 Može uzrokovati oštećenje organa	R68/20; R68/21; R68/22

⁽¹⁾ SL L 353, 31.12.2008., str. 1.

⁽²⁾ SL 196, 16.8.1967., str. 1.

⁽³⁾ SL L 396, 30.12.2006., str. 1.

Oznaka upozorenja ⁽¹⁾	R-oznaka ⁽²⁾
H372 Uzrokuje oštećenje organa tijekom produljene ili ponavljane izloženosti	R48/25; R48/24; R48/23
H373 Može uzrokovati oštećenje organa tijekom produljene ili ponavljane izloženosti	R48/20; R48/21; R48/22
H400 Vrlo otrovno za vodeni okoliš	R50
H410 Vrlo otrovno za vodeni okoliš, s dugotrajnim učincima	R50-53
H411 Otrovno za vodeni okoliš s dugotrajnim učincima	R51-53
H412 Štetno za vodeni okoliš s dugotrajnim učincima	R52-53
H413 Može uzrokovati dugotrajne štetne učinke na vodeni okoliš	R53
EUH059 Opasno za ozonski sloj	R59
EUH029 U dodiru s vodom oslobađa otrovni plin	R29
EUH031 U dodiru s kiselinama oslobađa otrovni plin	R31
EUH032 U dodiru s kiselinama oslobađa vrlo otrovni plin	R32
EUH070 Otrovno u dodiru s očima	R39-41

⁽¹⁾ U skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008.

⁽²⁾ U skladu s Direktivom 67/548/EEZ.

Ovo se mjerilo primjenjuje i na sljedeće oznake upozorenja i R-oznake:

Oznaka upozorenja ⁽¹⁾	R-oznaka ⁽²⁾
H334 Ako se udiše može izazvati simptome alergije ili astme ili poteškoće s disanjem	R42
H317 Može izazvati alergijsku reakciju na koži	R43
H314 Uzrokuje teške opekline kože i ozljede oka	R34; R35
H319 Uzrokuje jako nadraživanje oka	R36
H315 Nadražuje kožu	R38
EUH066 Ponavljano izlaganje može prouzročiti sušenje ili pucanje kože	R66
H336 Može izazvati pospanost ili vrtoglavicu	R67

⁽¹⁾ U skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008.

⁽²⁾ U skladu s Direktivom 67/548/EEZ.

Gornji se zahtjev ne primjenjuje na tvari ili smjese čija se svojstva mijenjaju nakon obrade (npr. više nisu biološki dostupne ili im se mijenja kemijski sastav) zbog čega uočena opasnost prestaje postojati.

Granične vrijednosti koncentracija tvari koje ispunjavaju mjerila iz članka 57. točaka (a), (b) ili (c) Uredbe (EZ) br. 1907/2006 ne smiju prekoračiti 0,010 % masenog udjela. Ako je riječ o specifičnim graničnim vrijednostima za tvari koje ispunjavaju mjerila iz članka 57. točaka (a), (b) ili (c), one ne smiju prekoračiti jednu desetinu (1/10) najniže navedene specifične vrijednosti koncentracije, osim ako je ta vrijednost manja od 0,010 % masenog udjela.

Odstupanja od mjerila 1. točke (a) navedena su u tablici 1.

Procjena i provjera mjerila: podnositelj zahtjeva nadležnom tijelu dostavlja točnu formulaciju proizvoda. Podnositelj zahtjeva dokazuje usklađenost s ovim mjerilom za tvari u proizvodu na temelju informacija koje minimalno sadrže podatke utvrđene u Prilogu VII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006. Te informacije moraju biti specifične za onaj oblik tvari, uključujući nano oblike, koja se koristi u proizvodu. Za tu namjenu podnositelj dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz koju dostavlja popis sastojaka i povezanih sigurnosnih listova u skladu s Prilogom II. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 za proizvod kao i za sve tvari navedene u formulaciji ili formulacijama. U sigurnosnim listovima navode se granične vrijednosti koncentracija u skladu s člankom 31. Uredbe (EZ) br. 1907/2006.

Potrebno je osigurati dovoljno podataka za procjenu opasnosti proizvoda za okoliš (prema oznakama upozorenja H400 – H413 ili R-oznakama R 50, R 50/53, R 51/53, R 52, R 52/53, R 53) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 ili Direktivom 67/548/EEZ i Direktivom 1999/45/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

Procjena opasnosti proizvoda za okoliš izvodi se standardnom metodom kako je navedeno u Prilogu III. Direktivi 1999/45/EZ ili zbrojnom metodom iz odjeljka 4.1.3.5.2. Uredbe (EZ) br. 1272/2008. Međutim, kako je utvrđeno u dijelu C Priloga III. Direktivi 1999/45/EZ ili u odjeljku 4.1.3.3. Uredbe (EZ) br. 1272/2008, rezultati ispitivanja priprema (priprema proizvoda ili paketa aditiva) mogu se upotrijebiti za izmjenu razvrstavanja u pogledu otrovnosti za vodeni okoliš koja bi se dobila primjenom standardne ili zbrojne metode.

(b) Tvari s popisa u skladu s člankom 59. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1907/2006

Nisu moguća odstupanja od isključenja iz članka 6. stavka 6. Uredbe (EZ) br. 66/2010 u pogledu tvari koje su identificirane kao tvari vrlo visokog rizika i uključene u popis koji je predviđen člankom 59. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 kada su prisutne u smjesama u koncentracijama većim od 0,010 % masenog udjela.

Procjena i provjera: popis tvari koje su identificirane kao tvari vrlo visokog rizika i uključene u popis kandidata u skladu s člankom 59. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 dostupan je na sljedećoj adresi:

http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp

Na popis se upućuje na datum podnošenja zahtjeva.

Granične vrijednosti koncentracija navode se u sigurnosnim listovima u skladu s Prilogom II., stavkom 3.2.1. točkom (c) Uredbe Komisije (EU) 453/2010 ⁽²⁾.

Mjerilo 2. – Isključene određene tvari

Sljedeće navedene tvari ne smiju biti prisutne u konačnom proizvodu u koncentracijama koje prekoračuju 0,010 % masenog udjela:

- tvari uključene u Popis prioriternih tvari na području vodne politike Europske unije iz Priloga X. Direktivi 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, kako je izmijenjena utvrđenim u Odluci br. 2455/2001/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, i Popis kemikalija određenih za prioritarno djelovanje prema OSPAR-u (http://www.ospar.org/content/content.asp?menu=00950304450000_000000_000000),
- halogeni organski spojevi i nitritni spojevi,
- metali ili spojevi metala osim natrija, kalija, magnezija i kalcija. U slučaju ugušivača smiju se koristiti i spojevi litija i/ili aluminijski spojevi u koncentracijama čije su vrijednosti dozvoljene u skladu s drugim mjerilima iz Priloga ovoj Odluci.

Procjena i provjera: dostavlja se pisana izjava o sukladnosti s ovim zahtjevima uz potpis podnositelja zahtjeva.

Mjerilo 3. – Dodatni zahtjevi u pogledu toksičnosti za vodene organizme

Podnositelj zahtjeva dokazuje sukladnost ispunjavanjem zahtjeva iz mjerila 3.1. ili iz mjerila 3.2.

Mjerilo 3.1. – Zahtjevi za maziva i njihove glavne sastojke

Podaci o akutnoj toksičnosti za vodeni okoliš dostavljaju se za glavne sastojke i smjesu.

Podaci o akutnoj toksičnosti za vodeni okoliš svakog od glavnih sastojaka navode se za sljedeće dvije trofičke razine: alge i dafnije ⁽⁵⁾. Kritična koncentracija za akutnu toksičnost za vodeni okoliš svakog od glavnih sastojaka iznosi najmanje 100 mg/L.

Podaci o akutnoj toksičnosti za vodeni okoliš maziva za koje se podnosi zahtjev navode se za sljedeće tri trofičke razine: alge, dafnije i ribe. Kritična koncentracija za akutnu toksičnost iznosi najmanje 100 mg/L za maziva kategorije 1 i 5 odnosno najmanje 1 000 mg/L za maziva kategorija 2, 3 i 4.

Zahtjevi u pogledu mjerila 3.1. za različite kategorije maziva sažeti su u tablici 2.

⁽¹⁾ SL L 200, 30.7.1999., str. 1.

⁽²⁾ SL L 133, 31.5.2010., str. 1.

⁽³⁾ SL L 327, 22.12.2000., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 331, 15.12.2001., str. 1.

⁽⁵⁾ Za dostavljanje podataka o morskom okolišu u skladu s ovom Odlukom dafnije se mogu zamijeniti rakovima.

Procjena i provjera: prihvaćaju se podaci o toksičnosti za morski ili za slatkovodni okoliš. Ispitivanja se izvode u skladu sa i na odgovarajućoj vrsti iz sljedećih smjernica: ISO/DIS 10253 ili OECD 201 ili dio C.3 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 ⁽¹⁾ za alge, ISO TC 147/SC5/WG2 ili OECD 202 ili dio C.2 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 za dafnije i OECD 203 ili dio C.1 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 za ribe. Dozvoljena je i primjena istovrijednih metoda uz odobrenje nadležnog tijela. Prihvaćaju se samo (72-satni) E_pC50 za alge, (48-satni) EC50 za dafnije i (96-satni) LC50 za ribe.

Mjerilo 3.2. – Zahtjevi za svaku navedenu tvar prisutnu u koncentraciji većoj od 0,10 % masenog udjela

Navode se rezultati ispitivanja kronične toksičnosti u obliku podataka o koncentraciji bez učinka (NOEC) za sljedeće dvije trofičke razine: dafnije i ribe.

Ako nisu dostupni rezultati ispitivanja kronične toksičnosti, dostavljaju se rezultati ispitivanja akutne toksičnosti za sljedeće dvije trofičke razine: alge i dafnije. U svakoj od 5 kategorija maziva dozvoljena je prisutnost jedne ili više tvari koje pokazuju određeni stupanj toksičnosti za vodeni okoliš do kumulativne masene koncentracije navedene u tablici 1.

Procjena i provjera: podaci o koncentraciji bez učinka (NOEC) za dvije trofičke razine, dafnije i ribe, utvrđuju se primjenom sljedećih metoda ispitivanja: dio C.20 i dio C.14 Priloga Uredbi Vijeća (EZ) br. 440/2008 za dafnije odnosno za ribe, ili istovrijednih metoda ispitivanja uz odobrenje nadležnog tijela.

Za alge i dafnije prihvaćaju se podaci o akutnoj toksičnosti za morski ili za slatkovodni okoliš. Ispitivanja morske vode izvode se u skladu sa i na odgovarajućoj vrsti iz sljedećih smjernica: ISO/DIS 10253 ili OECD 201 ili dio C.3 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 za alge, ISO TC 147/SC5/WG2 ili OECD 202 ili dio C.2 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 za dafnije i OECD 203 ili dio C.1 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 za ribe. Dozvoljena je i primjena istovrijednih metoda uz odobrenje nadležnog tijela. Prihvaćaju se samo (72-satni) E_pC50 za alge, (48-satni) EC50 za dafnije i (96-satni) LC50 za ribe.

Procjena i provjera za mjerila 3.1. i 3.2.: nadležnom se tijelu dostavljaju izvješća o ispitivanju visoke kvalitete ili podaci iz literature (ispitivanja u skladu s prihvaćenim protokolima i dobrom laboratorijskom praksom) uključujući reference, čime se dokazuje usklađenost sa zahtjevima u pogledu toksičnosti za vodeni okoliš iz tablice 1.

Ako su u pitanju slabo topljive tvari ili pripravci (< 10 mg/l) za određivanje toksičnosti za vodeni okoliš može se koristiti metoda WAF (*Water Accomodated Fraction*). Utvrđena razina opterećenja okoliša, koja se ponekad navodi kao LL50 i odnosi se na smrtonosnu razinu, može se izravno koristiti u klasifikacijskim mjerilima. Priprema WAF-a obavlja se u skladu s preporukama navedenima u jednim od sljedećih smjernica; Tehničko izvješće ECOTEC-a br. 20 (1986.), Prilog III. Smjericama OECD-a 1992 301 ili ISO Smjernice ISO 10634, ili ASTM D6081-98 (Standardna praksa za ispitivanje toksičnosti maziva za vodeni okoliš: Priprema uzoraka i tumačenje rezultata ili istovrijedne metode). Pored toga, smatra se da dokaz o netoksičnosti tvari na njezinoj graničnoj vrijednosti topljivosti u vodi ispunjava zahtjeve ovog mjerila.

Ispitivanje akutne toksičnosti za vodeni okoliš nije potrebno u slučajevima:

- kad je klasifikacija tvari, baznog ulja ili aditiva već navedena na Klasifikacijskom popisu mazivnih tvari, ili
- kad se može dostaviti važeća izjava nadležnog tijela o sukladnosti, ili
- kad nije vjerojatno da će tvar proći kroz biološke membrane MM > 800 g/mol ili molekularnog promjera > 1,5 nm (> 15Å), ili
- ako je tvar polimer i njen udio molekularne mase ispod 1 000 g/mol manji je od 1%, ili
- ako tvar ima visoki stupanj netopljivosti u vodi (topljivost u vodi < 10 µg/l),

budući da se takve tvari ne smatraju toksičnima za alge i dafnije u vodenom sustavu.

Topljivost tvari u vodi određuje se prema potrebi prema metodi OECD 105 ili istovrijednim ispitnim metodama.

Udio molekularne mase polimera manji od 1 000 g/mol utvrđuje se u skladu s dijelom A.19 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 ili istovrijednim ispitnim metodama.

Mjerilo 4. – Biorazgradivost i bioakumulacijski potencijal

Zahtjeve u pogledu biorazgradivosti i bioakumulacijskog potencijala mora ispunjavati svaka navedena tvar prisutna u koncentraciji većoj od 0,10 % masenog udjela.

Mazivo ne smije sadržavati tvari koje su istodobno: biološki nerazgradive i (potencijalno) bioakumulativne.

⁽¹⁾ SL L 142, 31.5.2008., str. 1.

Međutim, mazivo smije sadržavati jednu ili više tvari određenoga stupnja razgradivosti i potencijalne ili stvarne bioakumulacije do kumulativne masene koncentracije navedene u tablici 1.

Procjena i provjera: sukladnost se dokazuje dostavljanjem sljedećih informacija:

Izvjешća o ispitivanju visoke kvalitete ili podaci iz literature (ispitivanja u skladu s prihvaćenim protokolima i dobrom laboratorijskom praksom), uključujući reference o biorazgradivosti te prema potrebi o (potencijalnoj) bioakumulaciji svakog sastojka.

4.1. Biorazgradivost

Tvar se smatra konačno biorazgradivom (aerobno) ako:

1. Tijekom 28-dnevnog ispitivanja biorazgradnje u skladu s dijelom C.4 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008, OECD 306, OECD 310 postignu se sljedeće razine biorazgradnje:

- pri ispitivanjima konačne biorazgradivosti koja se temelji na otopljenom organskom ugljiku $\geq 70\%$,
- pri ispitivanjima koja se temelje na iscrpljivanju kisika ili stvaranju ugljičnog dioksida $\geq 60\%$ od teoretskih maksimuma.

U ovim ispitivanjima konačne biorazgradivosti ne mora se primjenjivati načelo desetodnevnog okna. Ako tvar dosegne razinu praga biorazgradnje u roku 28 dana, ali ne unutar desetodnevnog vremenskog okna, pretpostavlja se sporiji stupanj razgradnje.

2. Omjer BOD₅/ThOD ili BOD₅/COD je veći od 0,5. Omjer BOD₅/(ThOD ili COD) može se koristiti samo ako ne postoje podaci na temelju dijela C.4 Priloga Uredbi Vijeća (EZ) br. 440/2008, OECD 306, OECD 310 ili neke druge istovrijedne metode ispitivanja. BOD₅ se ocjenjuje u skladu s dijelom C.5 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 ili istovrijednim metodama, dok se COD ocjenjuje u skladu sa dijelom C.6 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 ili istovrijednim metodama.

Tvar se smatra *inherentno biorazgradivom* ako pokazuje:

- biorazgradnju $> 70\%$ pri ispitivanju inherentne biorazgradnje prema dijelu C.9 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 ili OECD 302 C ili drugim istovrijednim metodama, ili
- biorazgradnju $> 20\%$, ali $< 60\%$ nakon 28 dana pri ispitivanjima prema dijelu C.4 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008, OECD 306 ili OECD 310 koja se temelje na iscrpljivanju kisika ili stvaranju ugljičnog dioksida, ili drugim istovrijednim metodama.

Ispitivanje biorazgradnje nije potrebno u slučajevima:

- kad je klasifikacija tvari, baznog ulja ili aditiva već navedena na Klasifikacijskom popisu mazivnih tvari, ili se može dostaviti važeća izjava nadležnog tijela o usklađenosti,
- kad tvar nije biorazgradiva ako ne ispunjava mjerila za potpunu i inherentnu biorazgradivost.

Za procjenu biorazgradivosti neke tvari podnositelj zahtjeva može koristiti i referentne podatke. Reference za ocjenu biorazgradivosti neke tvari prihvatljive su ako se referentna tvar razlikuje samo za jednu funkcionalnu grupu ili fragment od tvari upotrijebljene u proizvodu. Ako je referentna tvar lako ili inherentno biorazgradiva i ako ta funkcionalna grupa ima pozitivan učinak na aerobnu biorazgradnju, upotrijebljena tvar se također može smatrati lako ili inherentno biorazgradivom. Funkcionalne grupe ili fragmenti koji imaju pozitivan učinak na biorazgradnju su: alifatski i aromatski alkoholi [-OH], alifatske i aromatske kiseline [-C(=O)-OH], aldehidi [-CHO], esteri [-C(=O)-O-C], amidi [-C(=O)-N ili C(=S)-N]. Treba osigurati primjerenu i pouzdanu dokumentaciju o ispitivanju referentne tvari. U slučaju uspoređivanja s fragmentom koji nije obuhvaćeno gornjim tekstom, treba osigurati primjerenu i pouzdanu dokumentaciju o ispitivanju pozitivnih učinaka funkcionalne grupe na biorazgradnju strukturalno sličnih tvari.

4.2. Bioakumulacija

Ispitivanje (potencijalne) bioakumulacije potrebno ako tvar:

- ima MM > 800 g/mol, ili
- ima molekularni promjer $> 1,5$ nm (> 15 Å), ili
- ima koeficijent raspodjele oktanol/voda $\log K_{ow} < 3$ ili > 7 , ili
- ima izmjeren BCF od ≤ 100 L7kg, ili
- je polimer i ima udio molekularne mase ispod 1 000 g/mol manji od 1 %.

Budući da je većina tvari koje se koriste u mazivima vrlo hidrofobna, vrijednost BCF treba se temeljiti na masenom sadržaju lipida i mora se paziti da se osigura dovoljno dugo vrijeme izlaganja.

Faktor biokoncentracije (BCF) ocjenjuje se u skladu s dijelom C.13 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 ili istovrijednim metodama ispitivanja.

Koeficijent raspodjele log oktanol/voda ($\log K_{ow}$) ocjenjuje se u skladu s dijelom A.8 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 ili OECD 123 ili istovrijednim metodama ispitivanja. Kod organskih tvari, osim površinski aktivnih tvari, za koje nisu dostupne eksperimentalne vrijednosti, smije se koristiti računski metoda. Dozvoljene su sljedeće računski metode: CLOGP, LOGKOW (KOWWIN) i SPARC. Ako su procijenjene $\log K_{ow}$ vrijednosti dobivene bilo kojom od ovih računskih metoda < 3 ili > 7 , bioakumulacija tvari se ne očekuje.

Vrijednosti $\log K_{ow}$ primjenjuju se samo na organske kemikalije. Za ocjenjivanje bioakumulacijskog potencijala anorganskih spojeva, nekih površinski aktivnih tvari i nekih organo-metalnih spojeva, mjeri se BCF.

Mjerilo 5. – Obnovljive sirovine

Formulirani proizvod mora imati sadržaj ugljika koji potječe od obnovljivih sirovina kako slijedi:

- ≥ 50 % (m/m) za kategoriju 1,
- ≥ 45 % (m/m) za kategoriju 2,
- ≥ 70 % (m/m) za kategoriju 3,
- ≥ 50 % (m/m) za kategoriju 4,
- ≥ 50 % (m/m) za kategoriju 5.

Sadržaj ugljika koji potječe od obnovljivih sirovina znači da maseni postotak sastojka A \times [broj atoma ugljika (C) u sastojku A, koji su derivati (biljnih) ulja ili (životinjskih) masti, podijeljen s ukupnim brojem atoma ugljika (C) u komponenti A] plus maseni postotak sastojka B \times [broj atoma ugljika (C) u sastojku B, koji su derivati (biljnih) ulja ili (životinjskih) masti, podijeljen s ukupnim brojem atoma ugljika (C) u sastojku B] plus maseni postotak sastojka C \times [broj atoma ugljika (C) u sastojku C] i tako dalje.

Podnositelj zahtjeva na obrascu zahtjeva naznačuje vrstu(-e), izvor(e) i porijeklo obnovljivog materijala ili više njih koji čine glavne sastojke.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva nadležnom tijelu dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom.

Mjerilo 6. – Minimalna tehnička svojstva

- (a) Za hidrauličke tekućine: barem mjerila za tehnička svojstva utvrđena u normi ISO 15380, tablicama od 2. do 5. Dobavljač na informacijskom listu proizvoda navodi koja su 2 elastomera ispitana.
- (b) Za ulja za industrijsku i brodsku opremu: barem zahtjevi za tehnička svojstva utvrđeni u DIN 51517. Dobavljač na informacijskom listu proizvoda navodi koji je odjeljak odabran (I., II. ili III.).
- (c) Za ulja za motorne pile: barem mjerila za tehnička svojstva utvrđena u Kriterijima RAL UZ 48 *Blue Angel* (Plavi anđeo).
- (d) Za ulja za dvotaktne brodske motore: barem mjerila za tehnička svojstva utvrđena u „Certifikatu NMMA za maziva za dvotaktne benzinske motore” u okviru NMMA TC-W3.
- (e) Za ulja za dvotaktne motore kopnene primjene: barem razina EGD prema mjerilima za tehnička svojstva utvrđenima u normi ISO 13738:2000.
- (f) Za sva ostala maziva: prikladno za predviđenu namjenu.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva nadležnom tijelu dostavlja izjavu o usklađenosti s ovim mjerilom, uz odgovarajuću dokumentaciju.

Mjerilo 7. – Informacije na znaku zaštite okoliša Europske unije

Po želji se može postaviti znak s tekstualnim okvirom koji sadrži sljedeći tekst:

- „— Pri upotrebi smanjeno štetno djelovanje na vodu i tlo
- Sadrži visok udio materijala biološkog porijekla”.

Smjernice za moguće korištenje znaka s tekstualnim okvirom dostupne su u „Smjernicama za korištenje logotipa znaka zaštite okoliša EU-a” na internetskoj adresi http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/promo/logos_en.htm.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva nadležnom tijelu dostavlja uzorak ambalaže na kojoj je vidljiv znak, uz izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom.

Tablica 1.

Mjerila za mazivo i svaku navedenu tvar

	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5	
Mjerila	Hidraulične tekućine, ulja za prijenos snage	Masti, masti za statvene cijevi	Ulja za motorne pile, sredstva za odvajanje betona od kalupa, maziva za žičanu užad i druga protočna maziva	Ulja za kopnene i brodске dvotaktne motore	Ulja za industrijsku i brodsku opremu	
Oznake upozorenja i R-oznake opasnosti za okoliš i ljudsko zdravlje (Odstupanja od mjerila 1. točke (a))	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5	
Oznaka opasnosti za okoliš i ljudsko zdravlje ili R-oznaka maziva u trenutku podnošenja zahtjeva	Nema (Najniža granica razvrstavanja u Uredbi (EZ) br. 1272/2008 ili Direktivi 1999/45/EZ)	Nema (Najniža granica razvrstavanja u Uredbi (EZ) br. 1272/2008 ili Direktivi 1999/45/EZ)	Nema (Najniža granica razvrstavanja u Uredbi (EZ) br. 1272/2008 ili Direktivi 1999/45/EZ)	Nema (Najniža granica razvrstavanja u Uredbi (EZ) br. 1272/2008 ili Direktivi 1999/45/EZ)	Nema (Najniža granica razvrstavanja u Uredbi (EZ) br. 1272/2008 ili Direktivi 1999/45/EZ)	
Isključene određene tvari (mjerilo 1. točka (b) i 2.)	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5	
Navedene u OSPAR-u; navedene u Popisu prioritetnih tvari na području vodne politike Europske unije; organski halogeni; nitriti; metali ili spojevi metala osim Na, K, Mg, Ca i u slučaju ugušćivača Li, Al; CMR kategorija 1, 2 (R45, R46, R49, R60 or R61); popis kandidata za Prilog XIV. Uredbi (EZ) br. 1907/2006	< 0,010 %	< 0,010 %	< 0,010 %	< 0,010 %	< 0,010 %	
Toksičnost za vodeni okoliš (Samo mjerilo 3.2.)	Kumulativni maseni postoci (% masenog udjela) prisutnih tvari					
	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5	
Nije toksično (D)	Akutna toksičnost > 100 mg/L ili NOEC > 10 mg/L	Nije ograničeno				
Štetno (E)	10 mg/L < akutna toksičnost ≤ 100 mg/L ili 1 mg/L < NOEC ≤ 10 mg/L	≤ 20	≤ 25	≤ 5	≤ 25	≤ 20

Toksičnost za vodeni okoliš (Samo mjerilo 3.2.)		Kumulativni maseni postoci (% masenog udjela) prisutnih tvari				
		Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Toksično (F)	1 mg/L < akutna toksičnost ≤ 10 mg/L ili 0,1 mg/L < NOEC ≤ 1 mg/L	≤ 5	≤ 1	≤ 0,5	≤ 1	≤ 5
Vrlo toksično (G)	akutna toksičnost ≤ 1 mg/L ili NOEC ≤ 0,1 mg/L	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 1/M (*)
Biorazgradnja i bioakumulacija (mjerilo 4.)		Kumulativni maseni postoci (% masenog udjela) prisutnih tvari				
		Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Potpuno aerobno biorazgradivo (A)		> 90	> 75	> 90	> 75	> 90
Inherentno aerobno biorazgradivo (B)		≤ 5	≤ 25	≤ 5	≤ 20	≤ 5
Biološki nerazgradivo I biološki neakumulativno (C)		≤ 5		≤ 5	≤ 10	≤ 5
Biološki nerazgradivo I biološki akumulativno (X)		≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1
Udio za koji nije ocijenjena toksičnost za vodeni okoliš (mjerilo 3.2.) ili biorazgradnja/bioakumulacija (mjerilo 4.)		Kumulativni maseni postoci (% masenog udjela) prisutnih tvari				
		Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
		< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5
Obnovljivost (mjerilo 5.)		Kumulativni maseni postoci (% masenog udjela) prisutnih tvari				
		Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Na temelju ugljika		≥ 50 %	≥ 45 %	≥ 70 %	≥ 50 %	≥ 50 %
		Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Minimalna tehnička svojstva (mjerilo 6.)		Hidrauličke tekućine: ISO 15380, tablice od 2. do 5. Ulja za prijenos snage: prikladno za predviđenu namjenu	Prikladno za predviđenu namjenu	Ulja za motorne pile: prema RAL UZ 48 Ostalo: prikladno za predviđenu namjenu	Ulja za 2t brodске motore: prema NMMA TC-W3. Ulja za 2t kopnene motore: EGD razina u ISO 13738:2000	Ulja za industrijsku i brodsku opremu: DIN 51517

(*) M je faktor množenja 10 za tvari koje su vrlo toksične za vodeni okoliš iz tablice 1.b u Direktivi Komisije 2006/8/EC (SL L 19, 24.1.2006., str. 12.).

faktor množenja (M)	LC50 ili EC50 vrijednost („L(E)C50“) tvari
1	$0,1 < L(E)C50 \leq 1$
10	$0,01 < L(E)C50 \leq 0,1$
100	$0,001 < L(E)C50 \leq 0,01$
1 000	$0,0001 < L(E)C50 \leq 0,001$

Za tvari čija je LC50 ili EC50 vrijednost niža od 0,0001 mg/L, odgovarajuće granične vrijednosti koncentracije računaju se u skladu s time (u intervalima faktora 10).

Tablica 2.

Zahtjevi u pogledu toksičnosti za vodeni okoliš za različite kategorije maziva — Zahtjevi u pogledu podataka o mazivu i glavnim sastojcima

Mjerilo 3.1.	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Akutna toksičnost za vodeni okoliš svježe pripravljenog maziva za tri trofične razine: alge, dafnije i ribe	> 100 mg/L	> 1 000 mg/L	> 1 000 mg/L	> 1 000 mg/L	> 100 mg/L
Akutna toksičnost za vodeni okoliš svakoga glavnog sastojka za dvije trofične razine: alge i dafnije	> 100 mg/L	> 100 mg/L	> 100 mg/L	> 100 mg/L	> 100 mg/L